

WAIS III

Zorgen voor ; 2 potloden en gum

Contact maken en contact houden:

- Praten op een rustige en niet-bedreigende manier
- Gestandaardiseerde zinnen gebruiken en soms afwijken en een kort babbeltje voeren (niet over de subtesten)
- Leg vooral de nadruk op het feit dat sommige vragen door veel cliënten moeilijk worden gevonden, en dat het heel normaal is, als er een aantal items gemist worden.
- Als blijkt dat de persoon tegen eind van het tijdslimiet nog druk bezig is met de opdracht, mag u hem of haar gerust nog een aantal seconden laten doorwerken.
- Tempo van afname aanhouden!
- Bij verveling, gespannenheid of moe zijn → dmv een kort gesprekje tssn 2 subtests in proberen de interesse voor de komende subtest op te wekken of eventuele angst weg te nemen.
- Wanneer het nodig blijkt om te pauzeren, doe dat dan aan het EINDE van een subtest en niet ergens middenin!
- Blijf oprecht enthousiast en interesse tonen in wat hij of zij aan het doen is. Moedig hem aan en prijs hem of haar indien men zich inzet, behalve wanneer iets anders vermeld staat bij de richtlijn van de afname!
- Zeg niet dat een bepaald antwoord 'goed' of 'fout' is, zeg niet 'dat is goed' of 'dat klopt' → leg de nadruk op het antwoorden zelf en probeer dat te stimuleren.
- Als een subtest moeilijk ging en cliënt merkte dat: "deze was moeilijk voor u, maar de volgende gaat vast beter"
- Als die denkt dat die niet kan antwoorden ; "probeer het maar, ik denk dat u het wel kunt probeer het nog eens"
- Als hij om hulp vraagt : "ik wil graag zien hoe goed u het alleen doet"

Beginnen en afbreken van de subtests

- Ondergrensitems → regel = wnnr een cliënt op de eerste 2 items (basisitems) van een subtest een perfecte score behaalt krijgt deze de score van de voorgaande ondergrensitems toegekend, ook al zijn die niet afgenomen.
- Geen perfecte score op beide basisitems => ondergrensitems afnemen totdat er 2 opeenvolgende ondergrensitems een perfecte score krijgen
- 1 vd 2 basisitems een perfecte score => deze score geldt dan als 1 vd 2 benodigde opeenvolgende ondergrensitems met een perfecte score
- Afbreekregels
 - **Onvolledige tekeningen** => 5 opeenvolgende 0 scores (tijdslimiet)
 - **Woordenschat** => 6 opeenvolgende nulcores (GEEN tijdslimiet)
 - **Symbool-substitutie** – coderen => na 120 seconden
 - **Overeenkomsten** => 4 opeenvolgende 0 scores (GEEN tijdslimiet)
 - **Blokatronen** => 4 opeenvolgende 0 scores (tijdslimiet + bonuspunten)
 - **Rekenen** => 4 opeenvolgende 0 scores (GEEN tijdslimiet)
 - **Matrix redeneren** => 4 opeenvolgende 0 scores of 4 nulcores op de 5 opeenvolgende items (GEEN tijdslimiet)
 - **Cijferreeksen** => na nulcore op BEIDE DELEN VAN EEN ITEM (GEEN tijdslimiet)
 - **Informatie** => 5 opeenvolgende 0 scores (GEEN tijdslimiet)
 - **Plaatjes ordenen** => 4 opeenvolgende 0 scores (tijdslimiet)
 - **Begrijpen** => 4 opeenvolgende 0 scores (GEEN tijdslimiet)
 - **Symbool zoeken** => na 120 sec (tijdslimiet)
 - **Cijfers en letters nazeggen** => na nulcore op ALLE DRIE DE DELEN VAN EEN ITEM (GEEN tijdslimiet)
 - **Figuur leggen** => / en tijdslimiet

Herhalen en doorvragen => 'D'

- Tenzij het niet is toegestaan mogen instructies of items worden herhaald wanneer de cliënt hierom vraagt.
- Als persoon zegt 'ik weet het niet' en hij kan de volgende wel dan kan je de vorige nog eens overdoen.
=> NIET VOOR TIJDSLIMIET OF CIJFERREEKSEN
- Bij weigering 'dat kan ik niet' of afbreken voor tijdslimiet verstreken is => 'probeert het nog eens, kijk of u het kunt' of 'probeert het nog eens'
- Als die om hulp vraagt => 'ik wil graag zien hoe goed u het zonder hulp kunt'
- Op verbale subtest onvolledig antwoorden => laat het antwoord toelichten
- 1 punts en sommige 0 punts => doorvragen
- Geen juiste toelichting => niet doorvragen 'Leg eens uit wat u bedoelt' of 'vertel daar eens wat meer over'

Bij VERBALE SUBTESTS:

- **1 puntsantwoord** en er is al om toelichting gevraagd en hij kan resultaat niet verbeteren mag er nog EENMAAL doorgevraagd worden! => antwoord niet verbeterd, blijft score 1!
- ENKEL 2^e keer doorvragen wanneer na eerste keer doorvragen goede aanvullende info wordt gegeven maar dat nog niet met 2 punten te waarderen is
- 0 puntsantwoorden => kan 1 worden en zelfs 2
- ONVOLLEDIGE TEKENINGEN => ELKE VRAAG MAAR 1X LEZEN!
- Een 1 punts kan ook 0 worden => als hij 1 puntsantwoord geeft en je vraagt door en daarna verpest die het antwoord door iets onzinnigs => 0 punten !
- Bij subtest BEGRIJPEN => die met een sterretje moeten 2 antwoorden gegeven worden en vraag door als persoon maar 1 kenmerk geeft => geeft pers daarna goede antwoord (2 int totaal) => 2 punten en als die nog maar 1 puntsantwoord geeft blijft het 1 (en kan zelfs soms verpesten naar 0!)

AFKORTINGEN

- G = goed
- F = fout
- D = doorvragen
- WN = weet niet
- GA = geen antwoord
- BT = buiten tijd
- JA = juist aangewezen
- FA = fout aangewezen

AFNAME

1. Onvolledige tekeningen (limiet van 20 sec!)

- DV => 'wijst u maar aan wat u bedoelt' of 'ja maar wat ontbreekt eraan' ? er ontbreekt iets op het plaatje, wat is het ? ja maar wat is het meest belangrijke deel dat ontbreekt?
- Instructies: bij deze taak laat ik u een afbeelding zien waaraan een belangrijk deel ontbreekt, bekijk het plaatje nauwkeurig en zeg me wat er ontbreekt
- Leg stimulusboekje voor client en zeg : kijk eens naar dit plaatje, welk belangrijk deel ontbreekt hieraan? Bij juist antwoord bij de volgende : 'en wat ontbreekt hieraan' ?
- Bij niet weten voordat 20 sec voorbij zijn => bekijk het plaatje nauwkeurig welk belangrijk deel ontbreekt hieraan?

2. Woordenschat

- DV:
 - Antwoord is antoniem : 'maar kunt u ook uitleggen wat het betekent'?
 - Het antwoord bevat goede, maar onvoldoende info: classificaties, ruimere omschrijvingen en te weinig typerend => 'kunt u er nog meer over vertellen zoals we dat bij het voorbeeld gedaan hebben? Of kunt u dat nog verder uitleggen?
 - Antwoord bevat naast goede ook foute info => wat bedoelt u er precies mee ?
 - Bij een zeer ongebruikelijke betekenis => 'kunt u vertellen wat het nog meer betekent' ?
 - Goede definitie voor verwante vorm van het woord => wat u zegt slaat op het woord 'verzameling' wat betekent 'verzamelen' dus?
 - Alleen een 2 keer DV wnnr respondent bij eerste keer doorvragen goede aanvullende info geeft maar totale antwoord nog niet met 2 punten te waarderen is. => als na 1^e keer doorvragen 0 punts antwoord wordt gegeven => niet meer doorvragen
- Instructies
 - Nu ga ik u iets anders vragen. Bij deze taak is het de bedoeling dat u me de betekenis van een aantal woorden geeft, bij de eerste 2 woorden zal ik u nog helpen als ik merk dat u nog niet goed weet wat u moet doen. Daarna moet u het alleen proberen, bent u klaar?
 - Bij voorbeeld 1: 'hier komt het eerste woord, wat is een beker?'
 - 'ik geef u nu een ander woord, wat is ... ' ?

3. Symbool substitutie- coderen

- Instructies: toen we vandaag aan de test begonnen, heb ik gezegd dat ik u verschillende dingen zal laten doen. Nu wil ik u vragen een aantal figuren na te tekenen.
- 'kijkt u eens naar deze hokjes u ziet telkens in de bovenste helft een getal staan en een figuur in de onderste helft' elk getal heeft zijn eigen figuur,.
- 'hier ziet u dat de bovenste hokjes getallen hebben, maar de figuren eronder ontbreken, u moet nu in elk van die hokjes het figuur zetten dat bij het getal hoort'
- Hier staat een 2, bij de 2 hoort dit figuur ik zet het dus in dit lege hokje. (doen voor alle vb)
- Nu moet u de overige hokjes invullen tot deze zwarte lijn
- Bij correct invullen vb => 'u weet nu hoe u de figuren moet invullen, als ik zeg dat u kunt beginnen, mag u de rest van de hokjes invullen => u moet hier beginnen en zoveel mogelijk hokjes invullen totdat ik zeg dat u mag stoppen, probeer er zoveel mogelijk in te vullen zonder dat u fouten maakt of hokjes overslaat.
- Wanneer u klaar bent met deze regel kunt u verder gaan met de volgende
- Klaar ? begint u maar.
- 'u mag geen hokjes overslaan, u moet ze in volgorde invullen'
- Na 120 seconden : 'stop '

Symbool substitutie – incidentieel leren

- 'nu moet u proberen om alle figuren in te vullen die bij de getallen op deze regel horen, zegt u maar wnnr u klaar bent'
- Probeert u nog eens zoveel mogelijk figuren in te vullen op deze regel.
- Bij VR: Hier wil ik u vragen alle figuren op te schrijven die u zich kunt herinneren, de volgorde maakt niet uit zegt u maar wnnr u klaar bent.

4. Overeenkomsten

- Het antwoord houdt een minder belangrijke overeenkomst in => 'dat is juist maar u nog een andere overeenkomst noemen?'
- Het antwoord is een vage aanduiding van een overeenkomst => 'waarin zijn ze dan gelijk? Of kunt u nog verder uitleggen waarin ze gelijk zijn of kunt u er nog meer over vertellen?'
- Het antwoord bestaat uit verschillen tussen de woorden => 'u geeft nu een verschil, maar het gaat om iets te noemen waarin ze gelijk zijn' denk maar aan het voorbeeld dat we samen gedaan hebben'
- Het antwoord geeft zowel goede als foute info => wat is het antwoord nu precies?
- INSTRUCTIES
 - Laten we verder gaan, bij deze taak lees ik twee woorden voor en u moet zeggen in welk opzicht deze woorden aan elkaar gelijk zijn
 - 'op wat voor een manier zijn ... en ... gelijk?'
 - Bij functionele overeenkomst gegeven => 'goed, weet u nog iets waarin ze gelijk zijn?'
 - 'u heeft nu gezien op wat voor een manier een hamer en een zaag gelijk zijn; allebei worden ze gebruikt bij timmerwerk maar nog beter is het als u zegt dat het allebei gereedschap is'
 - Bij de items: 'op wat voor een manier zijn ... en ... aan elkaar gelijk?'

5. Blokpatronen

- ⇒ Nu ga ik vragen een patroon na te leggen. Ziet u deze blokken? Alle blokken zijn hetzelfde. Aan 2 kanten zijn ze helemaal rood, aan 2 kanten helemaal wit en aan 2 kanten half rood en half wit. (draai de blokken om en laat de verschillende kanten zien)
- ⇒ 'nu ga ik de blokken bij elkaar leggen om een patroon van te maken kijkt u maar' => leg het nu precies zoals het voorbeeld (wijs vb aan) en zegt u maar wanneer u klaar bent. Begint u maar.
- ⇒ 'probeer het nog eens en let erop dat u het voorbeeld precies namaakt' zegt u maar wanneer u klaar bent'
- ⇒ 'laten we het opnieuw proberen'
- ⇒ Vanaf item 6: 'nu moeten de blokken volgens het patroon in het boek worden gelegd (wijs aan) kijk ik zal het even voordoen zeg; 'patroon van deze blokken is hetzelfde als het patroon in het boek zie je wel? Bekijk nu het vb en maak het met deze blokken na. Zegt u maar wanneer u klaar bent. Begint u maar.
- ⇒ Items 7 tot 9: 'u moet dit patroon precies naleggen, probeert u zo snel te werken als u kunt zegt u maar wanneer u klaar bent
- ⇒ 10 tot 12 => 'de volgende patronen moet u precies naleggen met 9 blokken, zegt u maar wanneer u klaar bent
- ⇒ 13 tot 14 => deze patronen moet u met 16 blokken naleggen, zegt u maar wanneer u klaar bent

6. Rekenen

- ⇒ Nu gaan we weer iets anders doen. Ik ga u een aantal sommen opgeven. (begin bij item 5)
- ⇒ Item 1-4: 'hoeveel blokken liggen er voor u?'
- ⇒ Vragen voor rekenen mogen afgelezen worden

7. Matrix redeneren

- ⇒ Zo meteen laat ik u een aantal patronen zien. In ieder patroon ontbreekt een stukje. Bekijk het patroon nauwkeurig. Eronder staan telkens 5 losse stukjes afgebeeld. U moet aangeven welk van de losse stukjes in het patroon hoort.
- ⇒ Voorbeeld A: 'vertelt u eens welke van deze stukjes hoort hier? (wijs aan) kijk goed naar het patroon bovenaan en de losse delen eronder voordat u antwoordt. Als u denkt dat er meer stukjes passen, dan moet u het stukje kiezen waarmee het patroon het beste wordt aangevuld.
- ⇒ Voorbeeld B: 'welk van deze stukjes, kijkt u goed naar het patroon en de stukjes voordat u antwoordt als u denkt dat er meer stukjes passen, kiest u dan degene die het best past.
- ⇒ Voorbeeld C: welke van deze stukjes hoort hier?
- ⇒ Bij alle items => 'welk van deze stukjes hoort hier? (altijd aanwijzen)

8. Cijferreeksen

- ⇒ Vooruit; Ik ga een aantal cijfers opnoemen, luister goed, als ik klaar ben moet u die cijfers nazeggen. U moet ze precies zo herhalen als ik ze heb gezegd.
- ⇒ Achteruit : ik ga nu weer een aantal cijfers opnoemen. Maar als ik klaar ben moet u ze nu achterstevoren (van achter naar voor) opnoemen. Bijvoorbeeld als ik zeg 7-1-9 wat zegt u dan? Bij juist antwoord 'dat is goed', bij fout antwoord => nee u moet zeggen 9-1-7 ik zei 7-1-9 dus dat wordt achterste voren 9-1-7 probeert u nu deze eens denkt u erom dat u ze achterste voren moet nazeggen. 'we gaan het proberen' (begin met poging 1 item 1)

9. Informatie

- ⇒ DV => vaag antwoord => 'kunt u er nog meer over vertellen'? of tegenstrijdig antwoord => wat is nu het antwoord? .. of .. ?
- ⇒ Bij dit onderdeel ga ik u enkele vragen tellen en het is de bedoeling dat u ze beantwoordt.

10. Plaatjes ordenen.

- ⇒ Bij dit onderdeel geef ik u een aantal plaatjes die niet in de juiste volgorde liggen. U moet ze zo leggen dat ze een begrijpelijk verhaal vormen.
- ⇒ Item 1 poging 1: 'deze plaatjes gaan over een man die een huis bouwt. De volgorde van de plaatjes klopt alleen niet. U moet de plaatjes in de goede volgorde leggen, zo dat ze er een begrijpelijk verhaal laten zien.
- ⇒ Poging 2: kijk goed, de plaatjes gaan over een man die een huis bouwt. Op het eerste plaatje is te zien dat het werk net is begonnen, het volgende laat zien dat het huis gedeeltelijk is opgebouwd, en op het laatste is duidelijk te zien dat het huis klaar is en dat het wordt geschilderd.
- ⇒ Nu moet u ze in de goede volgorde leggen.
- ⇒ Bij items 2-11 : 'ik heb hier nog meer series met plaatjes die u in de juiste volgorde moet leggen. De plaatjes liggen steeds door elkaar en u moet ze in de juiste volgorde leggen zodat er een begrijpelijk mogelijk verhaal vormen. Werk zo snel mogelijk en zeg me wanneer u klaar bent.

11. Begrijpen

- ⇒ DV: als de informatiewaarde onder 2 punten ligt.
 - Vaag antwoord: info is juist maar onvoldoende 'kunt u dat nog wat meer uitleggen?' hoe zou u dat doen?
 - Er is slechts één goede reden genoemd: 'kunt u nog een tweede reden noemen'?
 - Abstract antwoord: kunt u nog wat voorbeelden geven van wat u daaronder verstaat/daarmee bedoelt?
 - Moeilijk classificeerbaar antwoord: U noemde ook dat kinderen rust nodig hebben. Legt u dat nog eens wat verder uit.
 - Fout antwoord: Kunt u misschien nog iets bedenken waarom?
 - Tegenstrijdig antwoord: wat is nu het antwoord? ... of ... ?
- ⇒ Instructies: ik ga nu een aantal vragen stellen en ik wil graag dat u ze beantwoordt.
 - Voorbeeld A: als ik u vraag waarom men borden en bestek moet afwassen na het eten, wat zou u dan zeggen? => bij goed antwoord: 'Heel goed' => bij fout antwoord 'u zou bijvoorbeeld kunnen zeggen dat we borden en bestek na het eten afwassen omdat we ze schoon willen maken.
 - Voorbeeld B: waarom moet men zijn strippenkaart/kaartje afstempelen in de bus en de tram? => goed antwoord; 'heel goed' => fout antwoord : ' u zou bijvoorbeeld kunnen zeggen dat men moet stempelen om te betalen, zonder stempel is het kaartje niet geldig.

12. Symbool zoeken

- ⇒ Instructies: ' bij deze taak moet u twee figuurtjes steeds goed bekijken, daarna moet u aangeven of u één van de 2 in de groep ernaast opnieuw ziet.'
- ⇒ Voorbeelditems: ' kijkt u hier eens (aanwijzen). Ziet u dat er twee figuurtjes aan de linkerkant staan (aanwijzen) en er naast een groepje met figuurtjes. (wijs aan) U moet het hokje met JA erin aanstrepen als één van de figuurtjes uit de linkerkolom ook rechts is afgebeeld. (wijs aan) Bijvoorbeeld dit figuurtje is hetzelfde als het figuurtje hier. Dus ik streep het hokje met JA aan (wijs aan)
- ⇒ Bij deze tweede opgave is dit figuurtje hetzelfde als het figuurtje hier. (wijs aan) dus ik streep het hokje met JA aan. (zet een streep in het hokje)
- ⇒ 3^e vb : zet een streep in het hokje NEE als u geen van de figuurtjes aan de linkerkant terugvindt in de rechtergroep. Bij deze opgave komt geen van deze figuurtjes in deze groep voor dus ik zet een streep in het hokje NEE.
- ⇒ Oefenitems => 'nu moet u deze doen'
- ⇒ Uitleg bij onjuist aanstrepen
 - Nee fout aanstrepen; 'dat is niet helemaal goed. Kijkt u eens naar dit figuurtje hier en kijkt u nu eens daar (wijs aan) beide figuurtjes zijn gelijk dus dan moet u het hokje met JA aanstrepen
 - Ja fout aanstrepen: dat is niet helemaal goed. Kijkt u eens naar deze figuurtjes hier, en kijkt u nu eens daar, geen enkel figuurtje is gelijk. De figuurtjes zijn niet hetzelfde dus u moet het hokje NEE aanstrepen.
 - Na oefenopgaven : ' als ik zeg dat u mag beginnen, dan moet u deze opgaven op dezelfde manier doen. U moet hier beginnen (wijs aan) en u moet er zoveel mogelijk proberen te doen. Als u de eerste bladzijde af heeft moet u doorgaan op de volgende bladzijde, en daarna de volgende twee
 - ' de meeste mensen krijgen niet alles af U moet proberen zo snel mogelijk te werken zonder de antwoorden te veranderen. U mag ook geen regels overslaan U moet net zo lang werken tot ik zeg dat u mag stoppen, heeft u nog vragen?'
 - Bent u klaar? Begint u maar.

13. Cijfers en letters nazeggen:

- ⇒ Instructies: ik ga een aantal cijfers en letters opnoemen. Luister goed als ik klaar ben moet u de cijfers en letters nazeggen in een andere volgorde. U moet beginnen met de cijfers en u moet ze in oplopende volgorde opnoemen. Aansluitend moet u de letters in alfabetische volgorde nazeggen bijvoorbeeld als ik A-7 zeg dan moet u 7-A zeggen, eert het cijfer en daarna de letter. Als ik 9-C-3 zeg dan moet u 3-9-C zeggen eerst de cijfers in oplopende volgorde en daarna de letters in alfabetische volgorde. We gaan het eerst oefenen. => bij de voorbeeld items als de cliënt een fout maakt moet u hem verbeteren. ALTIJD TESTAFNAMES AFNEMEN en dan naar item 1 gaan.

14. Figuur leggen

- ⇒ Instructies: nu wil ik graag dat u een aantal legpuzzels voor mij maakt.
- ⇒ 1. Man => als u deze puzzelstukken op de juiste manier samenvoegt ontstaat er een figuur. Begint u maar en leg de puzzel zo snel als u kunt. Zeg maar als u klaar bent.
- ⇒ Bij fout : leg de stukken achter scherm in juiste volgorde en zeg 'zo gaat het ; ziet u wel'
- ⇒ Item 2-5: 'voeg deze puzzelstukken zo snel als u kunt samen. Laat het me weten als u klaar bent'

Symbool substitutie kopiëren

- ⇒ Instructies: deze figuurtjes heeft u eerder onder getallen moeten schrijven. u moet nu zo snel als u kunt ieder figuurtje natekenen in het vakje eronder, precies zoals ik doe, kijk.
- ⇒ Corrigeer indien nodig en zeg dan : 'nu mag u de rest van de figuren zo snel mogelijk kopiëren totdat ik zeg dat u mag stoppen. Bent u klaar? Begint u maar.